

Gotlands kommun

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Högbyskolan
belägen i Gotland kommun

Uppföljning av tillsyn i Högbyskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Gotlands kommun under våren 2015. Skolinspektionen fattade den 2 juni 2015 beslut efter tillsyn för Högbyskolan. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Gotlands kommun inkom med den 8 december 2015 samt på den information som framkom vid uppföljningsbesöket på skolan den 20 och 21 januari 2016.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde		Typ av ingripande
1. Undervisning och lärande		
	Lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan.	Brist avhjälp
	Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.	Brist avhjälp
2. Extra anpassningar och särskilt stöd		
	Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälp
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling		
	Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	Brist avhjälp
	Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.	Brist avhjälp
5. Förutsättningar för lärande och trygghet		

Beslut

2016-03-23

3 (9)

Dnr 43-2014:7840

	Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.	Brist avhjälp
	Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.	Brist avhjälp
6. Styrning och utveckling av verksamheten		
	Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.	Brist avhjälp
	Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.	Brist avhjälp

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälp.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen avhjälp påtalade brister.

Avhjälp brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärostilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Gotlands kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Gotlands kommun avhjälpt dessa brister.

Motivering

Gotlands kommun har i sin skriftliga redovisning av åtgärder angett att Högbyskolan deltar i SKL PRIO-projektet där ett av fokusområden är att stärka elevernas tillit till den egna förmågan och arbetet med höga förväntningar. I detta ingår till exempel att lärarna ska ge beröm efter elevernas förutsättningar och sporra till nya utmaningar. Skolan har följt upp arbetet genom bland annat enkät i årskurs 8 där resultaten visar att eleverna känner höga förväntningar från lärarna. Även vid Skolinspektionens uppföljningsbesök uppger eleverna i intervjuer att lärarna "har blivit bättre på att pusha oss" och att "man får höra om man har gjort något bra". Lärarna berättar att de har arbetat mycket med att få eleverna att tro på sig själv och att rektorn har förtydligat detta arbete genom "veckans solskenshistoria" och att alla kollegor får delge varandra tips.

Vad gäller arbetet med att ge eleverna reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll framgår det av kommunens skriftliga redovisning att det har skapats en gemensam struktur i lektionsupplägget vilket möjliggör för eleverna att ha inflytande över planeringen. Utvärdering av arbetet sker enligt redovisningen kontinuerligt i varje klass efter avslutat arbetsområde, vid utvecklingssamtalen och i enkäter till elever i årskurserna 5 och 8. Rektorn följer upp arbetet även på medarbetarsamtal med lärarna. I intervjuer med Skolinspektionen uppger eleverna att "vi har mer att säga till om nu än tidigare" och både lärare och elever ger flera exempel på elevinflytande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Gotlands kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Gotlands kommun avhjälpt denna brist.

Motivering

Av Gotland kommuns skriftliga redovisning framgår att barn- och utbildningsförvaltningen har fastslagit gemensamma dokument för arbetet med utredning av, beslut kring och åtgärdsprogram för särskilt stöd och att implementeringsarbetet av rutinerna pågår på skolan. Specialpedagogen leder på rektors uppdrag utvecklingsarbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram. Enligt redovisningen är bristen avseende åtgärdsprogram åtgärdad.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga

studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Gotlands kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Gotlands kommun avhjälpit dessa brister.

Motivering

Av kommunens skriftliga redovisning framgår att rektor har tillsammans med personalen och eleverna utarbetat nya ordningsregler. Rastvårdskapet har utökats väsentligt på skolan för att säkerställa att de nya reglerna följs. Det har även genomförts satsningar för att stärka lärarnas ledarskap i klassrummet och skolledningen ansvarar och följer upp att lärare har ett gemensamt förhållningssätt. Vidare har det genomförts ett flertal temaveckor/dagar samt projekt där eleverna i tvärgrupper har arbetat med barnkonventionen och barns rättigheter.

Vid uppföljningsbesöket berättar elever i intervjuer med Skolinspektionen att "studieron är bra" och att det inte förekommer så många kränkningar längre. Eleverna ger en samstämmig bild över att lärarna och övrig personal på skolan "är strängare nu än i våras" och att "lärarna tar tag i problemen mer" vilket har lett till färre kränkningar mellan eleverna. Lärarna uppger i intervjuer att skolan har reviderat planen mot kränkande behandling och att mobiltelefonförbud har bidragit till bättre studiero. De berättar att man har jobbat med projektet "Dumpa ord" – de ord man ska låta bli att säga och uttrycker samstämmigt att det inte hörs några rasistiska uttryck längre. Även elevhälsan bekräftar att antalet kränkningar har minskat och att skolledningen är tydlig med att ordningsreglerna har skärpts, "det går inte att vara slirig nu". Rektorn uppger att skolan har jobbat mycket förebyggande vad gäller kränkningar och att lärarna numera informerar honom om de kränkningar som sker.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, eleohälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Gotlands kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Gotlands kommun avhjälpit dessa brister.

Motivering**Samverkan mellan lärarna**

Av kommunens skriftliga redovisning framgår att en av åtgärderna är gemensam planeringstid för lärarna som är schemalagd. Förutom detta planeras auskultationer och såväl ämnesövergripande som stadiövergripande projekt. Samverkan mellan lärarna ingår även som ett av fokusområden i PRIO-projektet.

Av intervjuer med lärarna vid Skolinspektionens uppföljningsbesök uppges att skolan har satt upp målet att förbättra samverkan och att man inom ramen för PRIO håller på att diskutera hur man ska nå målet. Lärarna framhåller att även om skolan har påbörjat arbetet så kan man utöka detta ytterligare. Rektorn berättar i intervju att man har skapat former för samarbete och att lärarna träffas varje måndag och onsdag och arbetar i tvärgrupper med pedagogiska

frågor, samrättning och att man delar med sig av goda exempel. Även eleverna ger i intervjuer flera exempel på ämnesövergripande samarbeten som har genomförts under detta läsår.

Studie- och yrkesorienterade verksamheten

I Gotland kommuns skriftliga redovisning anges att skolan tar tidigt upp yrkeslivet från förskoleklass till årskurs 9. Man diskuterar med eleverna vilka egenskaper behövs och vilken utbildning. Skolan arbetar, enligt redovisningen, på att tydliggöra hur dagens kunskap hör ihop med elevernas framtid. Vidare anges att studie- och yrkesvägledaren har fått utökning i tjänsten vilket möjliggör arbetet med alla elever från årskurs 1 till årskurs 9.

Skolinspektionen har även tagit del av skolans arbetsplan för studie- och yrkesvägledning. Lärarna som undervisar i de lägre årskurserna berättar i intervjuer att de har varit delaktiga i framtagandet av planen. De uppger att eleverna får gå på studiebesök och att man i undervisningen pratar om olika yrken.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Gotlands kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Beslut

2016-03-23

9 (9)

Dnr 43-2014:7840

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Gotlands kommun avhjälpt denna brist.

Motivering

Av kommunens skriftliga redovisning framgår att skolledningen har tillsammans med personalen analyserat både kunskapsresultat och resultat av värdegrundsarbetet. Därefter har skolledningen satt upp mål för hela verksamheten och även lärarna har fått beskriva egna professionella mål. Vid analys av resultaten har särskild fokus lagts på diskrepansen mellan pojkars och flickors resultat samt betygssäkringen eftersom resultaten mellan elevernas betyg och betyg på nationella proven har varit stor. Uppföljning av detta arbete sker enligt redovisningen på gemensamma konferenser, i elevhälsoteamet, i elevrådet och genom enkäter till medarbetare och elever.

Rektorn uppger i intervju med Skolinspektionen att skolans mål är att alla elever ska vara behöriga till gymnasiet när de går ut årskurs 9. Rektorn beskriver vidare arbetet med PRIO som utgår från de områden som har identifierats som fokusområden och att lärarna och övrig personal är delaktiga i detta arbete. Skolinspektionen har även tagit del av dokumentationen som beskriver arbetet med PRIO.

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpta.

På Skolinspektionens vägnar

Mårten Petersson
Enhetschef

Kristine Brosjö
Föredragande